

Emne nr. 134

GARVERHÅNDVERKET

I.

1. Har det vært en eller flere profesjonelle garvere i bygda di, og hvor holdt han eller de til? Vi vil gjerne få vite navnet på de garverne som du har kjennskap til.
2. Når kom den første garveren til bygda? Når sluttet den siste?
3. Hvor kom han (de) fra? Vet du hvilket yrke far hans (deres) hadde?
4. Vet du hvor han (de) hadde gått i lære og hvor lang læretida var?
5. Hvordan var garverens anseelse i bygda?

II.

6. Hvordan var garveribygningen? Tegn en planskisse av bygningen og fortell hvor de ulike arbeidsoperasjonene fant sted. Dersom du har fotografier, vil vi gjerne få dem tilsendt for avfotografering.
7. Står bygningen ennå, eller er det synlige rester etter den?
8. Er det tatt vare på noe av inventaret, og hvor er det i tilfelle oppbevart?
9. Kjenner du til at andre har samlet inn opplysninger om garving på ditt hjemsted?

III.

10. Drev garveren leiegarving?
11. Hvem var det som kom med hudene sine for å få dem garvet, og hvor stort var det distriktet som søkte til ham med slikt?
12. Hva slags huder tok han imot til garving (rein, elg, hest, kalv, storfe og småfe)? Vet du om han garvet svinelær eller huder av sjødyr?
13. Hva var prisene for slik leiegarving?
14. Kjøpte garveren huder som han garvet ved siden av leiegarvingen, eller garvet han bare huder som han hadde kjøpt?

15. Hva betalte han for hudene?
16. Dersom han også solgte lær, hvem solgte han da til?
17. Hadde han butikk på stedet, og hva solgte han der (skoplugg, tråd o.a.)?
18. Hvor mange mann hadde han i arbeid fast og/eller leilighetsvis, og hva slags arbeid gjorde de?
19. Hvordan var vanntilførselen ordnet (brønn, bekk o.a.)?
20. Hvor fikk garveren kalken fra?
21. Hvor fikk garveren bark og andre garvemidler fra?

IV.

For oss er det viktig å få utførlige opplysninger om de ulike arbeidsoperasjonene, hvor og hvordan de foregikk, hvilke midler og redskaper som ble brukt. Derfor ville vi være takknemlig om du kunne svare så godt du kan på spørsmålene nedenfor.

22. Hvordan ble hudene bløtet?
23. Hvordan løsnet man hårene på huden og hvordan ble hårene deretter fjernet? Hvilke midler og redskaper ble brukt til dette?
24. Hvordan rensset man hudene etter at hårene var fjernet?
25. Hvordan foregikk garvingen, og hvilke garvemidler brukte garveren?
26. Hvilke behandlingsmåter inngikk i etterbehandlingen, og hvordan foregikk den?
27. I svarene på spm. 22-26 eller i svaret på dette spørsmålet vil vi gjerne at du skal fortelle oss det du vet om de forskjellige framgangsmåter ved garving av ulike huder og ved framstillingen av ulike typer lær.
28. Foregikk det endringer i framgangsmåten (nye redskaper eller maskiner, nye behandlingsmidler e.a.) i den perioden som du kjenner til?
29. Vet du hva som ble gjort med avfallsstoffene (hår, ull, fett o.a.)?
30. Hvor stor var garverens årsproduksjon i antall garvete huder?

- - - o0o - - -